— બીજા ધોરણ માટે :—

"મુખગણિતશિક્ષક" ભાગ ૩

નવ ૮૬ રનાની

કિંમત ૦ ૨ ૦

પોસ્ટેજ જુદું.

માચ.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

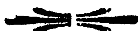
"મુખગણિત શિક્ષક ... ... સુરત

દેશી રાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુકસ ઇનામ અને
લાયબ્રેરી માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના
અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના
ઉત્તમ સાટફિકેટ પામેલો

—: બીજા ધોરણનો :—

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૩

રચનાર:—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું:—શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

સુરત ચઉટાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા 'શંકર' પ્રિન્ટીંગ
પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યો.

સુધારેલી વધારેલી આવૃત્તિ ૧૧મી] [પ્રત ૩૦૦૦.

માર્ચ] [સને ૧૯૨૩.

કિંમત બે આના. પોસ્ટેજ જુદું

પૂર્ણાંક અને આણુપાણુના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

(૧) કોઈ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે:—૭૨+૪૦=૧૧૨. ૭૨−૪૦=૩૨.

(૨) કોઈ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—
૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭. ૫૨−૨૫=(૫૨−૨૦−૫=૨૭)

(૩) કોઈ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા જેમકે:—
૩૬+૩૬=૭૨; ૩૬×૨=૭૨

(૪) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીંડાં ચઢાવવાં. જેમકે:—૫×૧૦=૫૦; ૫×૧૦૦ =૫૦૦; ૫×૧૦૦૦=૫૦૦૦.

(૫) કોઈ રકમને ૨૦; ૩૦; ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીંડું ચઢાવવું. ૨૦૦, ૩૦૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીંડાં ચઢાવવાં

(૬) આણુપાણુના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણુના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી. જેમકે:—

૧૩।।।+૪।।।;   ૧૩।।।+૪=૧૭।।।,   ૧૭।।।+૦।।।=૧૮।।

૧૩।।।–૪।।।;   ૧૩।।।–૪=૯।।।,   ૯।।।–૦।।।=૯

(૭) કોઇ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીંડું ચઢાવવું. પણ છેડે એક પાણ હોય તો પાણને બદલે ૨।।, બે પાણને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણને બદલે ૭।। ચઢાવવા. જેમકે—:૨૬।, ૩।।, ૭૮।।। ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણ; બીજામાં બે પાણ અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણ છે માટે ૨૬૨।।, ૩૭૫, ૭૮૭।।.

(૮) કોઇ રકમને ૨।।, ૫, ૭।। એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦।।, ૦।।। એ ગુણવા એટલા દશક. કારણ કે ૨।।=૦। દશક, ૫=૦।। દશક, ૭।।=૦।।। દશક છે.

(૯) કોઇ રકમને ૧૦૦એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીંડાં ચઢાવવાં; પણ છેડે એક પાણ હોય તો પાણને બદલે ૨૫, બે પાણને બદલે ૫૦ અને ત્રણ પાણને બદલે ૭૫ મુકવા.

(૧૦) કોઇ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦, એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦।।, ૦।।।, ૧।, ૧।।, ૨।।, ૩।। એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણ કે ૨૫=૦। સો. ૫૦=૦।। સો. ૭૫=૦।।। સો છે.

(૧૧) કોઇ રકમને ૦। એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા અને ૦।। ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. જેમકે:–૩૭÷૦।=૩૭×૪=૧૪૮, ૩૭÷૦।।=૩૭×૨=૭૪.

+શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ જુના પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપઃ—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર, અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર ગણાય છે.

શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૧૦ રૂપીઆભાર	૦। શેર
પોણાશેરના રૂપીઆભાર	૩૦	૫ રૂપીઆભાર	નવટાંક
અચ્છેરના રૂપીઆભાર	૨૦	૨॥ રૂપીઆભાર	અધોળ
પાશેરના રૂપીઆભાર	૧૦		
નવટાંકના રૂપીઆભાર	૫		
અધોળના રૂપીઆભાર	૨॥		

શેરના	પૈસાભાર ૭૨
પોણાશેરના	પૈસાભાર ૫૪
અચ્છેરના	પૈસાભાર ૩૬
પાશેરના	પૈસાભાર ૧૮
નવટાંકના	પૈસાભાર ૯
અધોળના	પૈસાભાર ૪॥

૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
૩૦ રૂપીઆભાર	૦॥। શેર
૨૦ રૂપીઆભાર	૦॥ શેર

+વર્ગનાં ત્રાજવાં કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળાવીને તેમના પાસેજ ઉપજાવી ઠસાવવી. રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો.

૭૨	પૈસાભાર	૧ શેર
૫૪	પૈસાભાર	૦।।। શેર
૩૬	પૈસાભાર	૦।। શેર
૧૮	પૈસાભાર	૦। શેર
૯	પૈસાભાર	નવટાંક
૪।।	પૈસાભાર	અધોળ

શેરના	અધોળા ૧૬
પોણોશેરના	અધોળા ૧૨
અચ્છેર	અધોળા ૮
પાશેરના	અધોળા ૪
નવટાંકના	અધોળા ૨

૨ અધોળે	નવટાંક
૪ અધોળે	પાશેર
૮ અધોળે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે	એક શેર

શેરના	નવટાંકા ૮
પોણોશેરના	નવટાંકા ૬
અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
પાશેરના	નવટાંકા ૨

૨ નવટાંકે	પાશેર
૪ નવટાંકે	અચ્છેર
૬ નવટાંકે	પોણોશેર
૮ નવટાંકે	એક શેર

શેરના	પાશેરા ૪
અચ્છેરના	પાશેરા ૨
પોણોશેરના	પાશેરા ૩
અચ્છેરના	પાશેરા ૨

૨ પાશેરે	અચ્છેર
૩ પાશેરે	પોણોશેર
૪ પાશેરે	એક શેર

રૂપીઆ	એકના	અડધા ૨
રૂપીઆ	એકની	પાવલી ૪
રૂપીઆ	એકની	બેઆની ૮
રૂપીઆ	એકના	આના ૧૬

શેર	એકના	અચ્છેરા ૨
શેર	એકના	પાશેરા ૪
શેર	એકના	નવટાંકા ૮
શેર	એકના	અધોળા ૧૬

મણની ધાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના દસશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨ અધમણીઆ	૧ મણ
૪ દસશેરા	૧ મણ
૮ પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬ અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨ સવાશેરી	૧ મણ
૪૦ શેર	૧ મણ

૧	મણના	૪૦ શેર
૦॥।	મણના	૩૦ શેર
૦॥	મણના	૨૦ શેર
૦।	મણના	૧૦ શેર

૪૦ શેર	૧ મણ
૩૦ શેર	૦॥। મણ
૨૦ શેર	૦॥ મણ
૧૦ શેર	૦। મણ

૧ મણની	અઢીશેરી ૧૬
૦॥। મણની	અઢીશેરી ૧૨
૦॥ મણની	અઢીશેરી ૮
૦। મણની	અઢીશેરી ૪
૫ શેરની	અઢીશેરી ૨

૨ અઢીશેરીએ	૫ શેર
૪ અઢીશેરીએ	૦। મણ
૮ અઢીશેરીએ	૦॥ મણ
૧૨ અઢીશેરીએ	૦॥। મણ
૧૬ અઢીશેરીએ	૧ મણ

૧ મણની	પાંચશેરીએ ૮
૦॥। મણની	પાંચશેરી ૬
૦॥ મણની	પાંચશેરી ૪
૦। મણની	પાંચશેરી ૨

૨ પાંચશેરીએ ૦। મણ	૦॥ મણના દસશેરા ૨
૪ પાંચશેરીએ ૦॥ મણ	૦। મણના દસશેરા ૧
૬ પાંચશેરીએ ૦॥। મણ	૧ દસશેરે ૦। મણ
૮ પાંચશેરીએ ૧ મણ	૨ દસશેરા ૦॥ મણ
	૩ દસશેરા ૦॥। મણ
૧ મણના દસશેરા ૪	૪ દસશેરા ૧ મણ
૦॥। મણના દસશેરા ૩	

આનાની ધાત.	૬૪ ,, રૂ. ૪)	૮૦૦ ,, રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂ. ૦।	૬૮ ,, રૂ. ૪।	૯૦૦ ,, રૂ. ૫૬।
૮ ,, રૂ. ૦॥	૭૨ ,, રૂ. ૪॥	૧૦૦૦ ,, રૂ. ૬૨॥
૧૨ ,, રૂ. ૦॥।	૭૬ ,, રૂ. ૪॥।	
૧૬ ,, રૂ. ૧)	૮૦ ,, રૂ. ૫)	૧૬ આનાનો રૂ. ૧)
૨૦ ,, રૂ. ૧।	૮૪ ,, રૂ. ૫।	૩૨ ,, રૂ. ૨)
૨૪ ,, રૂ. ૧॥	૮૮ ,, રૂ. ૫॥	૪૮ ,, રૂ. ૩)
૨૮ ,, રૂ. ૧॥।	૯૨ ,, રૂ. ૫॥।	૬૪ ,, રૂ. ૪)
૩૨ ,, રૂ. ૨)	૯૬ ,, રૂ. ૬)	૮૦ ,, રૂ. ૫)
૩૬ ,, રૂ. ૨।	૧૦૦ ,, રૂ. ૬।	૯૬ ,, રૂ. ૬)
૪૦ ,, રૂ. ૨॥	૨૦૦ ,, રૂ. ૧૨॥	૧૧૨ ,, રૂ. ૭)
૪૪ ,, રૂ. ૨॥।	૩૦૦ ,, રૂ. ૧૮॥।	૧૨૮ ,, રૂ. ૮)
૪૮ ,, રૂ. ૩)	૪૦૦ ,, રૂ. ૨૫)	૧૪૪ ,, રૂ. ૯)
૫૨ ,, રૂ. ૩।	૫૦૦ ,, રૂ. ૩૧।	૧૬૦ ,, રૂ. ૧૦)
૫૬ ,, રૂ. ૩॥	૬૦૦ ,, રૂ. ૩૭॥	સૂચના—ધાત સવળી,
૬૦ ,, રૂ. ૩॥।	૭૦૦ ,, રૂ. ૪૩॥।	અવળી મોઢે કરાવવી.

૧×૦।।।=૦।।।	૧૧×૦।।।= ૮।	૨૧×૦।।।=૧૫।।।	૩૧×૦।।।=૨૩।
૨ ૦।।। ૧।।	૧૨ ૦।।। ૯	૨૨ ૦।।। ૧૬।।	૩૨ ૦।।। ૨૪
૩ ૦।।। ૨।	૧૩ ૦।।। ૯।।।	૨૩ ૦।।। ૧૭।	૩૩ ૦।।। ૨૪।।।
૪ ૦।।। ૩	૧૪ ૦।।। ૧૦।।	૨૪ ૦।।। ૧૮	૩૪ ૦।।। ૨૫।।
૫ ૦।।। ૩।।।	૧૫ ૦।।। ૧૧।	૨૫ ૦।।। ૧૮।।।	૩૫ ૦।।। ૨૬।
૬ ૦।।। ૪।।	૧૬ ૦।।। ૧૨	૨૬ ૦।।। ૧૯।।	૩૬ ૦।।। ૨૭
૭ ૦।।। ૫।	૧૭ ૦।।। ૧૨।।।	૨૭ ૦।।। ૨૦।	૩૭ ૦।।। ૨૭।।।
૮ ૦।।। ૬	૧૮ ૦।।। ૧૩।।	૨૮ ૦।।। ૨૧	૩૮ ૦।।। ૨૮।।
૯ ૦।।। ૬।।।	૧૯ ૦।।। ૧૪।	૨૯ ૦।।। ૨૧।।।	૩૯ ૦।।। ૨૯।
૧૦ ૦।।। ૭।।	૨૦ ૦।।। ૧૫	૩૦ ૦।।। ૨૨।।	૪૦ ૦।।। ૩૦
૪૧×૦।।।=૩૦।।।	૫૧×૦।।।=૩૮।	૬૧×૦।।।=૪૫।।।	૭૧×૦।।।=૫૩।
૪૨ ૦।।। ૩૧।।	૫૨ ૦।।। ૩૯	૬૨ ૦।।। ૪૬।।	૭૨ ૦।।। ૫૪
૪૩ ૦।।। ૩૨।	૫૩ ૦।।। ૩૯।।।	૬૩ ૦।।। ૪૭।	૭૩ ૦।।। ૫૪।।।
૪૪ ૦।।। ૩૩	૫૪ ૦।।। ૪૦।।	૬૪ ૦।।। ૪૮	૭૪ ૦।।। ૫૫।।
૪૫ ૦।।। ૩૩।।।	૫૫ ૦।।। ૪૧।	૬૫ ૦।।। ૪૮।।।	૭૫ ૦।।। ૫૬।
૪૬ ૦।।। ૩૪।।	૫૬ ૦।।। ૪૨	૬૬ ૦।।। ૪૯।।	૭૬ ૦।।। ૫૭
૪૭ ૦।।। ૩૫।	૫૭ ૦।।। ૪૨।।।	૬૭ ૦।।। ૫૦।	૭૭ ૦।।। ૫૭।।।
૪૮ ૦।।। ૩૬	૫૮ ૦।।। ૪૩।।	૬૮ ૦।।। ૫૧	૭૮ ૦।।। ૫૮।।
૪૯ ૦।।। ૩૬।।।	૫૯ ૦।।। ૪૪।	૬૯ ૦।।। ૫૧।।।	૭૯ ૦।।। ૫૯।
૫૦ ૦।।। ૩૭।।	૬૦ ૦।।। ૪૫	૭૦ ૦।।। ૫૨।।	૮૦ ૦।।। ૬૦
૮૧×૦।।।=૬૦।।।	૯૧×૦।।।=૬૮।		
૮૨ ૦।।। ૬૧।।	૯૨ ૦।।। ૬૯		
૮૩ ૦।।। ૬૨।	૯૩ ૦।।। ૬૯।।।		
૮૪ ૦।।। ૬૩	૯૪ ૦।।। ૭૦।।		
૮૫ ૦।।। ૬૩।।।	૯૫ ૦।।। ૭૧।		
૮૬ ૦।।। ૬૪।।	૯૬ ૦।।। ૭૨		
૮૭ ૦।।। ૬૫।	૯૭ ૦।।। ૭૨।।।		
૮૮ ૦।।। ૬૬	૯૮ ૦।।। ૭૩।।		
૮૯ ૦।।। ૬૬।।।	૯૯ ૦।।। ૭૪।		
૯૦ ૦।।। ૬૭।।	૧૦૦ ૦।।। ૭૫		

૧×૧॥= ૧॥	૨×૦॥।= ૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૨×૦॥। ૧૬॥
૨ ૧॥ ૩	૪ ૦॥। ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૪ ૦॥। ૧૮
૩ ૧॥ ૪॥	૬ ૦॥। ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૬ ૦॥। ૧૯॥
૪ ૧॥ ૬	૮ ૦॥। ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૮ ૦॥। ૨૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૦ ૦॥। ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૩૦ ૦॥। ૨૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૨ ૦॥। ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૩૨ ૦॥। ૨૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૪ ૦॥। ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૩૪ ૦॥। ૨૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૬ ૦॥। ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૩૬ ૦॥। ૨૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૮ ૦॥। ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૩૮ ૦॥। ૨૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૦॥। ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૪૦ ૦॥। ૩૦

૨૧×૧॥=૩૧॥	૪૨×૦॥।=૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥	૬૨×૦॥।=૪૬॥
૨૨ ૧॥ ૩૩	૪૪ ૦॥। ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮	૬૪ ૦॥। ૪૮
૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૪૬ ૦॥। ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥	૬૬ ૦॥। ૪૯॥
૨૪ ૧॥ ૩૬	૪૮ ૦॥। ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧	૬૮ ૦॥। ૫૧
૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૫૦ ૦॥। ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥	૭૦ ૦॥। ૫૨॥
૨૬ ૧॥ ૩૯	૫૨ ૦॥। ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪	૭૨ ૦॥। ૫૪
૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૫૪ ૦॥। ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥	૭૪ ૦॥। ૫૫॥
૨૮ ૧॥ ૪૨	૫૬ ૦॥। ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭	૭૬ ૦॥। ૫૭
૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૫૮ ૦॥। ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥	૭૮ ૦॥। ૫૮॥
૩૦ ૧॥ ૪૫	૬૦ ૦॥। ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦	૮૦ ૦॥। ૬૦

૪૧×૧॥=૬૧॥	૮૨×૦॥।=૬૧॥
૪૨ ૧॥ ૬૩	૮૪ ૦॥। ૬૩
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૮૬ ૦॥। ૬૪॥
૪૪ ૧॥ ૬૬	૮૮ ૦॥। ૬૬
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૯૦ ૦॥। ૬૭॥
૪૬ ૧॥ ૬૯	૯૨ ૦॥। ૬૯
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૯૪ ૦॥। ૭૦॥
૪૮ ૧॥ ૭૨	૯૬ ૦॥। ૭૨
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૯૮ ૦॥। ૭૩॥
૫૦ ૧॥ ૭૫	૧૦૦ ૦॥। ૭૫

૧×૧ા=૧ા	૧૧×૧ા=૧૩ાાા	૨૧×૧ા=૨૬ા	૩૧×૧ા=૩૮ાાા
૨ ૧ા ૨ાા	૧૨ ૧ા ૧૫	૨૨ ૧ા ૨૭ાા	૩૨ ૧ા ૪૦
૩ ૧ા ૩ાાા	૧૩ ૧ા ૧૬ા	૨૩ ૧ા ૨૮ાાા	૩૩ ૧ા ૪૧ા
૪ ૧ા ૫	૧૪ ૧ા ૧૭ાા	૨૪ ૧ા ૩૦	૩૪ ૧ા ૪૨ાા
૫ ૧ા ૬ા	૧૫ ૧ા ૧૮ાાા	૨૫ ૧ા ૩૧ા	૩૫ ૧ા ૪૩ાાા
૬ ૧ા ૭ાા	૧૬ ૧ા ૨૦	૨૬ ૧ા ૩૨ાા	૩૬ ૧ા ૪૫
૭ ૧ા ૮ાાા	૧૭ ૧ા ૨૧ા	૨૭ ૧ા ૩૩ાાા	૩૭ ૧ા ૪૬ા
૮ ૧ા ૧૦	૧૮ ૧ા ૨૨ાા	૨૮ ૧ા ૩૫	૩૮ ૧ા ૪૭ાા
૯ ૧ા ૧૧ા	૧૯ ૧ા ૨૩ાાા	૨૯ ૧ા ૩૬ા	૩૯ ૧ા ૪૮ાાા
૧૦ ૧ા ૧૨ાા	૨૦ ૧ા ૨૫	૩૦ ૧ા ૩૭ાા	૪૦ ૧ા ૫૦
૪૧×૧ા=૫૧ા	૫૧×૧ા=૬૩ાાા	૬૧×૧ા=૭૬ા	૭૧×૧ા=૮૮ાાા
૪૨ ૧ા ૫૨ાા	૫૨ ૧ા ૬૫	૬૨ ૧ા ૭૭ાા	૭૨ ૧ા ૯૦
૪૩ ૧ા ૫૩ાાા	૫૩ ૧ા ૬૬ા	૬૩ ૧ા ૭૮ાાા	૭૩ ૧ા ૯૧ા
૪૪ ૧ા ૫૫	૫૪ ૧ા ૬૭ાા	૬૪ ૧ા ૮૦	૭૪ ૧ા ૯૨ાા
૪૫ ૧ા ૫ ા	૫૫ ૧ા ૬૮ાાા	૬૫ ૧ા ૮૧ા	૭૫ ૧ા ૯૩ાાા
૪૬ ૧ા ૫૭ાા	૫૬ ૧ા ૭૦	૬૬ ૧ા ૮૨ાા	૭૬ ૧ા ૯૫
૪૭ ૧ા ૫૮ાાા	૫૭ ૧ા ૭૧ા	૬૭ ૧ા ૮૩ાાા	૭૭ ૧ા ૯૬ા
૪૮ ૧ા ૬૦	૫૮ ૧ા ૭૨ાા	૬૮ ૧ા ૮૫	૭૮ ૧ા ૯૭ાા
૪૯ ૧ા ૬૧ા	૫૯ ૧ા ૭૩ાાા	૬૯ ૧ા ૮૬ા	૭૯ ૧ા ૯૮ાાા
૫૦ ૧ા ૬૨ાા	૬૦ ૧ા ૭૫	૭૦ ૧ા ૮૭ાા	૮૦ ૧ા ૧૦૦

૮૧×૧ા ૧૦૧ા	૯૧×૧ા=૧૧૩ાાા
૮૨ ૧ા ૧૦૨ાા	૯૨ ૧ા ૧૧૫
૮૩ ૧ા ૧૦૩ાાા	૯૩ ૧ા ૧૧૬ા
૮૪ ૧ા ૧૦૫	૯૪ ૧ા ૧૧૭ાા
૮૫ ૧ા ૧૦૬ા	૯૫ ૧ા ૧૧૮ાાા
૮૬ ૧ા ૧૦૭ાા	૯૬ ૧ા ૧૨૦
૮૭ ૧ા ૧૦૮ાાા	૯૭ ૧ા ૧૨૧ા
૮૮ ૧ા ૧૧૦	૯૮ ૧ા ૧૨૨ાા
૮૯ ૧ા ૧૧૧ા	૯૯ ૧ા ૧૨૩ાાા
૯૦ ૧ા ૧૧૨ાા	૧૦૦ ૧ા ૧૨૫

૧×૨॥= ૨॥	૨×૧।= ૨॥	૧૧×૨॥=૨૭॥	૨૨×૧।=૨૭॥
૨ ૨॥ ૫	૪ ૧। ૫	૧૨ ૨॥ ૩૦	૨૪ ૧। ૩૦
૩ ૨॥ ૭॥	૬ ૧। ૭॥	૧૩ ૨॥ ૩૨॥	૨૬ ૧। ૩૨॥
૪ ૨॥ ૧૦	૮ ૧। ૧૦	૧૪ ૨॥ ૩૫	૨૮ ૧। ૩૫
૫ ૨॥ ૧૨॥	૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૫ ૨॥ ૩૭॥	૩૦ ૧। ૩૭॥
૬ ૨॥ ૧૫	૧૨ ૧। ૧૫	૧૬ ૨॥ ૪૦	૩૨ ૧। ૪૦
૭ ૨॥ ૧૭॥	૧૪ ૧। ૧૭॥	૧૭ ૨॥ ૪૨॥	૩૪ ૧। ૪૨॥
૮ ૨॥ ૨૦	૧૬ ૧। ૨૦	૧૮ ૨॥ ૪૫	૩૬ ૧। ૪૫
૯ ૨॥ ૨૨॥	૧૮ ૧। ૨૨॥	૧૯ ૨॥ ૪૭॥	૩૮ ૧। ૪૭॥
૧૦ ૨॥ ૨૫	૨૦ ૧। ૨૫	૨૦ ૨॥ ૫૦	૪૦ ૧। ૫૦

૨૧×૨॥=૫૨॥	૪૨×૧।=૫૨॥	૩૧×૨॥=૭૭॥	૬૨×૧।=૭૭॥
૨૨ ૨॥ ૫૫	૪૪ ૧। ૫૫	૩૨ ૨॥ ૮૦	૬૪ ૧। ૮૦
૨૩ ૨॥ ૫૭॥	૪૬ ૧। ૫૭॥	૩૩ ૨॥ ૮૨॥	૬૬ ૧। ૮૨॥
૨૪ ૨॥ ૬૦	૪૮ ૧। ૬૦	૩૪ ૨॥ ૮૫	૬૮ ૧। ૮૫
૨૫ ૨॥ ૬૨॥	૫૦ ૧। ૬૨॥	૩૫ ૨॥ ૮૭॥	૭૦ ૧। ૮૭॥
૨૬ ૨॥ ૬૫	૫૨ ૧। ૬૫	૩૬ ૨॥ ૯૦	૭૨ ૧। ૯૦
૨૭ ૨॥ ૬૭॥	૫૪ ૧। ૬૭॥	૩૭ ૨॥ ૯૨॥	૭૪ ૧। ૯૨॥
૨૮ ૨॥ ૭૦	૫૬ ૧। ૭૦	૩૮ ૨॥ ૯૫	૭૬ ૧। ૯૫
૨૯ ૨॥ ૭૨॥	૫૮ ૧। ૭૨॥	૩૯ ૨॥ ૯૭॥	૭૮ ૧। ૯૭॥
૩૦ ૨॥ ૭૫	૬૦ ૧। ૭૫	૪૦ ૨॥ ૧૦૦	૮૦ ૧। ૧૦૦

૪૧×૨॥=૧૦૨॥	૮૨×૧।=૧૦૨॥
૪૨ ૨॥ ૧૦૫	૮૪ ૧। ૧૦૫
૪૩ ૨॥ ૧૦૭॥	૮૬ ૧। ૧૦૭॥
૪૪ ૨॥ ૧૧૦	૮૮ ૧। ૧૧૦
૪૫ ૨॥ ૧૧૨॥	૯૦ ૧। ૧૧૨॥
૪૬ ૨॥ ૧૧૫	૯૨ ૧। ૧૧૫
૪૭ ૨॥ ૧૧૭॥	૯૪ ૧। ૧૧૭॥
૪૮ ૨॥ ૧૨૦	૯૬ ૧। ૧૨૦
૪૯ ૨॥ ૧૨૨॥	૯૮ ૧। ૧૨૨॥
૫૦ ૨॥ ૧૨૫	૧૦૦ ૧। ૧૨૫

એક પોણું પોણા.

૧×	૦॥	=૦॥
૨	૦॥	૧॥
૩	૦॥	૨॥
૪	૦॥	૩
૫	૦॥	૩॥
૬	૦॥	૪॥
૭	૦॥	૫॥
૮	૦॥	૬
૯	૦॥	૬॥
૧૦	૦॥	૭॥

સો પોણું પોણાસો.

૧૦૦×	૦॥	=૭૫
૨૦૦	૦॥	૧૫૦
૩૦૦	૦॥	૨૨૫
૪૦૦	૦॥	૩૦૦
૫૦૦	૦॥	૩૭૫
૬૦૦	૦॥	૪૫૦
૭૦૦	૦॥	૫૨૫
૮૦૦	૦॥	૬૦૦
૯૦૦	૦॥	૬૭૫
૧૦૦૦	૦॥	૭૫૦

એક સવા સવા.

૧×	[illegible]	=૧।
૨	૧।	[illegible]॥
૩	૧।	૩॥
૪	૧।	૫
૫	૧।	૬।
૬	૧।	૭॥
૭	૧।	૮॥
૮	૧।	૧૦
૯	૧।	૧૧।
૧૦	૧।	૧૨॥

સો સવા સવાસો.

૧૦૦×	૧।	=૧૨૫
૨૦૦	૧।	૨૫૦
૩૦૦	૧।	૩૭૫
૪૦૦	૧।	૩૦૦
૫૦૦	૧।	૩૭૫
૬૦૦	૧।	૭૫૦
૭૦૦	૧।	૮૭૫
૮[illegible]૦	૧।	૧૦૦૦
૯૦૦	૧।	૧૧૨૫
૧૦૦૦	૧।	૧૨૫૦

મનોયત્ન ૧.

૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

સૂચના:—એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછો.

(૧) એક ખુરસીના ચાર રૂપીઆ બેસે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે?

(૨) એક કોથળીમાં ૧૭ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઇએ?

(૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩, અને ૧૪ પાંચ વખત લઇએ તો કેટલા થાય? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે?

(૫) ૨૦ ત્રણ વાર લઇએ તો કેટલા થાય? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ બોલો.

(૬). ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાણીના જવાબ બોલો.

(૭) ૧૯×૫, ૧૩×૭, ૧૪×૮, ૧૫×૯, ૧૮×૭, ૧૭×૬ કેટલા?

(૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છવાર, ૧૫ સાતવાર ૧૩ નવવાર. અને ૧૮ છવાર તે કેટલા?

(૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦, અને ૧૪, આઠ વખત લઇએ તો કેટલા થાય?

(૧૦) ૧૯×૬, ૧૫×૭, ૧૭×૬, ૧૩×૯ ૧૪×૮, ૧૨×૯, ૧૬×૪ અને ૧૮×૮ તે કેટલા?

(૧૧) ૭ બેઆનીની કેટલા આના થાય અને પૈસા કેટલા?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.

(૧૩) ૪ જમરૂખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરૂખ આવે?

(૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપીઆ મળે?

(૧૫) ૭૬+૧૯, ૭૨+૧૮, ૧૦૫+૧૫, ૧૧૭+૧૩, ૮૪+૧૨, કેટલા?

(૧૬) ૭૭+૧૧, ૯૬+૧૬, ૬૦+૧૨, ૮૪+૧૪, ૮૪+૧૨, કેટલા?

(૧૭) ૧૧+૮૮, ૧૨+૯૬, ૧૩+૬૫, ૧૪+૯૮, ૧૫+૭૫, કેટલા?

(૧૮) ૧૭+૧૩૬, ૧૮+૧૪૪, ૧૯+૧૫૨, ૨૦+૧૪૦, કેટલા?

(૧૯) ૯૫–૧૯, ૯૦–૧૮, ૧૨૦–૧૫, ૧૪૦–૧૪, ૯૬–૧૨ કેટલા ?

(૨૦) ૮૮–૧૧. ૧૧૨–૧૬, ૧૦૮–૧૨, ૯૮–૧૪, ૧૦૦–૨૦ કેટલા ?

(૨૧) ૧૮૦માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે ? ૧૩૩માંથી ૧૯ જાય તો કેટલા રહે ?

(૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે ?

(૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની કેરી લો લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બેઆનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી કેરી થઇ ?

(૨૬) પાવલાના ૯ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલાં ?

(૨૭) બારોતેરસો, પાંચોતેરસો, આઠોતેરસો, સતરોતેરસો, બીલતેરસો અને હાઓતેરસો એટલે કેટલા ?

(૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૧, ૧૧૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય ?

(૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી સાડી આવે ?

(૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ? ઓગણીસ ઓગણીસ આપુ તો કેટલા છોકરાને અપાય ?

(૩૧) કેટલા ચોક પર ? કેટલા પંચા સાઠ ? કેટલા ચોક સાઠ ?

(૩૨) ૧૪૪મા ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?

(૩૩) ૯૬માં૬ કેટલીવાર, ૧૨ કેટલીવાર, ૮ કેટલીવાર અને ૧૬ કેટલીવાર?

(૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮. ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય ?

(૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?

(૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતા દરેકને ૮ બોર આવ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?

(૩૭) કયા કયા પલાખામાં ૭૨ આવે ? દોઢસો એટલે કેટલા દશક ?

(૩૮) ૭ આનાની પાઇ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?

(૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છેકરાની કેટલી હાર કરવી ?

(૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બેર તો ૭ પૈસાના કેટલા ?

(૪૧) ૧૪૪ જે જે પલાખામાં આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨.

૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) ૨૯×૫, ૨૩×૮, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭, ૨૯×૭ કેટલા ?

(૨) ૨૩ પાંચવાર. ૨૭ સાતવાર, ૨૬ નવવાર અને ૨૪ છવાર તે કેટલા ?

(૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૬, ૨૪ને ત્રણે ગુણીએ શું આવે ?

(૪) એક કોટની શીવડામણ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૫૦ રૂપીઆમાં કેટલા કોટ શિવાય અને બાકી શું વધે ?

(૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે ?

(૬) ૨૯ ગજનો એક એવા ૭ તાકા છે તો બધું મળીને કેટલા ગજ કપડું હશે ?

(૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણ એવા ૭ ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે તો તો બધું મળીને કેટલા મણ ઘઉં હશે ?

(૮) મહીનાનો ખરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો ?

(૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠ્ઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૧૧) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૪ની પલાખી લખો.

(૧૨) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.

(૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢચ્ચુ, અને અધેલા કેટલા ?

(૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨. ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૦૮, ૨૦૭; ૨૧૭ એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?

(૧૫) છવીસાસો, બેસાતોતેર, બેબાવના, બેતીલોતેર, બેચોત્રીસા લખો.

(૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૪૩+૨૭, ૨૦૭+૨૩, ૧૭૫+૨૫ ૧૪૭+૨૧ કેટલા?

(૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫, ૨૬+૧૫૬, ૨૯+૨૦૩ કેટલા ?

(૧૮) ૨૦૦–૨૫, ૨૦૭–૨૩, ૧૭૫–૨૫, ૨૧૬–૨૪, કેટલા ?

(૧૯) ૧૪૭–૧૨૬, ૧૮૯–૧૬૨, ૧૨૫–૧૦૦, ૧૨૮–૧૧૨, કેટલા ?

(૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલા હશે ?

(૨૧) ૨૬૧માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૧૩૫ ગજ આદરપાટમાંથી ૫ ગજના કેટલાં ધોતીઆં થાય ?

(૨૩) કેટલી વખત ૨૬ કેરી લઉં તો ૨૩૪ કેરી થાય ?

(૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે ?

(૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૨ છોકરા છે. અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?

(૨૬) કેટલી વખત ૭ લઇએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૭૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?

(૨૭) કયા કયા પલાખામાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?

(૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

મનોયત્ન ૩.

અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

(૨) ૭ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા હશે ?

(૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ?

(૪) હુ દરરોજ ૦॥ લાડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે કેટલા લાડુ હશે ?

(૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે. તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

(૬) ૧૭×૦॥, ૨૩×૦॥, ૪૭×૦॥, ૫૯×૦॥, ૬૭×૦॥ કેટલા ?

(૭) અડધાની બેકીની પલાખી બોલી જાઓ.

(૮) અડધાની એકીની પલાખી બોલો.

(૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?

(૧૦) ૭ાા રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૩૭ મણનું શું બેસે?
(૧૧) ૩૭ાામાં ૧૨ાા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
(૧૨) ૨ાા રૂપીઆનું ઘી, ૧ાા રૂપીઆનું શાક અને ૧૨ાા રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધુ મળીને કેટલો ખર્ચ થયો?
(૧૩) ૩૦ાા+૦ાા+૩ાા+૩૪ાા મળીને કેટલા થાય?
(૧૪) કેટલીવાર અડધો લઇએ તો ૩૨ાા થાય?
(૧૫) ૩૭ાા આખાના અડધા કેટલા? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા?
(૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક ભીખારીને ૦ાા રૂપીઓ આપું તો કેટલાને અપાય?
(૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦ાા રૂપીઓ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવાશે?
(૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૭ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે?
(૧૯) ૩૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે?
(૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે
(૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થશે?
(૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય?
(જ. ૨. ૪. ૬, ઇત્યાદિ)
(૨૩) દરરોજના ૦ાા રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે?

મનોયત્ન ૪.

દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય ?

(૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય ?

(૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?

(૪) અડધો કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય ?

(૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?

(૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર અને અડધો કેટલીવાર ?

(૭) પોણો કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય ?

(૮) દેઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

(૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ ખાધો તો કેટલા રહ્યા ?

(૧૦) મારી પાસે ૦॥ રૂપીઓ છે, તેમાં શું ઉમેરૂં તો દોઢ થાય ?

(૧૧) ૫૦×૧॥, ૬૯×૧॥ ૯૫×૧॥, ૬૭×૧॥, ૭૦૦×૧॥, કેટલા ?

(૧૨) એક તામડામા દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું માશે?

(૧૩) રૂપીઆની ૧॥ શેર બંટી મળે, તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી આવે ?

(૧૪) એક બંડામાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઇશે ?

(૧૫) એક આનાના દોઢ શેર કારેલાં મળે, તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?

(૧૬) એક બળદને ૧॥ શેર અડદ જોઇએ, તો ૬૭ બળદને માટે કેટલા શેર અડદ જોઇશે ?

(૧૭) એક લોટાનું વજન ૧॥ શેર થાય, તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું થશે ?

(૧૮) એક સાધુને ૧ાા શેર લોટ આપીએ તો ૭૯ સાધુને આપવાને કેટલો લોટ જોઈએ ?

(૧૯) એક શેર એલચીનો ૧ાા રૂપીઓ બેસે તો ૨૯ શેર એલચીનું શું બેસશે ?

(૨૦) મણ ઘીના ૪૭ રૂપીઆ બેસે તો ૧ાા મણનું શું બેસે?

(૨૧) એક તપેલામાથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

(૨૨) દોઢાની ખેકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકની પલાખી બોલો.

(૨૩) ૬૯+૧ાા. ૪૬ાા+૧ાા, ૧૦૨+૧ાા, ૪૫+૧ાા, ૯૯+૧ાા, કેટલા!

(૨૪) ૧ાા+૮૨ાા, ૧ાા+૪૫, ૧ાા+૬૭ાા. ૧ાા+૭૨, કેટલા ?

(૨૫) ૧૦ાા–૧ાા, ૬૯–૧ાા, ૧૦૨–૧ાા, ૧૧૨ાા–૧ાા કેટલા ?

(૨૬) ૨૮ા મણ દૂધમાંથી ૨૭ા મણ વપરાયું ત્યારે બાકી કેટલું રહ્યું?

(૨૭) ચોવાસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?

(૨૮) કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૭ થાય ?

(૨૯) ૫૫ાામાં દોઢ કેટલીવાર છે ? કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૫ાા થાય!

(૩૦) ૭૫ રૂપીઆમાંથી ૧ાા રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

(૩૧) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦ાા રૂપીઆ વહેંચ્યુ તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૨) દોઢ શેર ખાંડ રોજ વપરાય તો ૩૭ાા શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૩) ૧ાા ગજ ખાદીનો રૂ. ૧ બેસે તો ૪૦ાા ગજ ખાદીનું શું ?

(૩૪) ૭૯ાા રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં તો એકની કિંમત કેટલી પડી ?

(૩૫) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦ાા ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?

(૩૬) ૪૩ાા ગજના તાકામાંથી ૧ાા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?

(૩૭) રોજ ૧॥ રૂપીઓ વાપરૂં તો ૯૦ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?
(૩૮) દરેક છોકરાને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
(૩૯) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલીવાર લઉં તો ૯૬ રૂપીઆ થાય ?
(૪૦) દોઢ રૂપીઆની ૧ શેર ઘીં મળે તો ૩૯ શેરનું શું બેસશે ?
(૪૧) ૪૮ માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય ?
(૪૨) પા૭ પંચીઆના ૮પા રૂપીઆ બેઠા તો એ લેખે ૭ પંચીઆનું શું આપવું પડશે ?
(૪૩) એક માણસ દરરોજ ૧॥ રૂપીઓ કમાય તો ૧૪ માણસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે ?
(૪૪) ૧॥આને શેર વેગણ મળે છે તો ૧॥ રૂપીઆમાં કેટલા આવે ?

મનોયત્ન ૫.

અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) બે ને અડધો કેટલા ?
(૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨॥ થાય ?
(૩) ૪૭॥+૨॥, ૬૭॥+૨॥, ૧૫+૨॥, ૧૦૨॥+૨॥, ૧૮૦+૨॥ કેટલા?
(૪) ૨॥+૮૫, ૨॥+૭૨॥, ૨॥+૪૭॥, ૨॥+૨૦૫, ૨॥+૧૦૦, કેટલા?
(૫) ૧૯૨॥–૨॥, ૧૦૫–૨॥, ૧૦૦–૨॥, ૨૧૦–૨॥, કેટલા ?
(૬) ૧૯૦–૧૮૭॥, ૧૬૭॥–૧૬૫, ૧૦૦–૯૭॥ કેટલા ?
(૭) ૪૭×૨॥, ૭૯×૨॥, ૮૭×૨॥, ૨૯×૨॥, ૮૨×૨॥, કેટલા ?
(૮) એક માણસ ૨॥ રૂપીઆ કાઢે તો ૩૯ માણસના કેટલા રૂ. થાય ?

(૯) એક કોથળીમાં ૨॥ મણ ઘઉં માય તો ૨૪ કોથળીમાં કેટલા મણ ઘઉં માય ?

(૧૦) ૨॥ શેર જીરાનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલા શેર જીરૂ મળે ?

(૧૧) એક નોટના રૂ. ૨॥ મળે તો ૩૬ નોટના કેટલા રૂ. મળશે ?

(૧૨) રૂ. ૨॥એ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે ?

(૧૩) મણ કેરીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૪૯ મણનું શું બેસે ?

(૧૪) એક માણસને ૨॥ રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

(૧૫) એક તાવડીનું વજન ૨॥ મણ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?

(૧૬) મણ દૂધમાં ૨॥ શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઇએ ?

(૧૭) ૧ રૂપીઆનું ૨॥ મણ તો ૬૭॥ મણનું શું બેસે ?

(૧૮) ૨॥ શેરનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું આવશે ?

(૧૯) એક દિવસનો ખરચ ૨॥ રૂપીઆ થાય તો ૭૧ દિવસમાં કેટલો ખરચ થશે ?

(૨૦) ૫૪ છત્રી લેવી છે એક છત્રીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે છે તો કેટલો ખરચ થશે ?

(૨૧) ૨૭ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો ૨॥ તોલાનું શું આપવું ?

(૨૨) એક રૂપીઆના ૨॥ શેર મગ મળે, તો ૨૫ શેરનું શું બેસશે ?

(૨૩) કેટલા અડધા હોય તો ૨॥ થાય ? અઢીમાં અડધો કેટલીવાર છે ?

(૨૪) કેટલા ૦। અઢી ? અઢીમાં પા કેટલીવાર છે ?

(૨૫) ૧ રૂપીઆનું ૨॥ શેર તો ૪૦ શેરનું શું બેસે ?

(૨૬) ૨૧૦ રૂપીઆ ૮૪ માણસ વચ્ચે ખરચ થયો, ત્યારે એક માણસને ભાગે શું આવ્યું ?

(૨૭) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨॥ રૂપીયા વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૨૮) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલીવાર અઢી લઇએ તો ૧૦૦ થાય ?

(૨૯) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૧૦૦માં ૨॥ કેટલીવાર ?

(૩૦) રૂ. ૯૭॥ છે. રોજ ૨॥ રૂ. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૧) ૨॥ આને શેર દૂધ મળે તો ૨॥ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?

(૩૨) ૭૨॥ રૂપીઆમાં ૨॥ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો ?

(૩૩) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭। રૂપીઆ છે, તો દરેક માણસને શું મળશે ?

(૩૪) શેર હીંગના ૨॥ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલા શેર હીંગ આવશે.

(૩૫) રૂ ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે ?

(૩૬) એક આનાની ૨॥ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે ?

(૩૭) ૨॥ રૂપીઆવાળી ટોપી ૧૦૭॥ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?

(૩૮) ૨॥ શેર જલેબીનો ૧ રૂપીઓ પડે તો ૭૭ રૂપીઆની કેટલી જલેબી આવશે ?

મનોયત્ન ૬.

પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

(૨) ચાર ૦। ભેગા કરીએ તો આખા કેટલા થાય ?
(૩) ૦। એ અરધાનો કેટલામો ભાગ? અને આખાનો કેટલામો ભાગ?
(૪) ૧ને ૦।, ૧।ને ૦।, ૧॥ને ૦।, ૧॥।ને ૦। કેટલા ?
(૫) ૧૭+૦।, ૨૩।+૦।, ૨૮॥+૦।, ૨૮॥।+૦। કેટલા ?
(૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, અને ૧૦૦માં ૦। ઓછા તે કેટલા કહેવાય ?
(૭) ૯૯॥।, ૭૮॥।, ૫૭॥।, ૭૬॥।, ૪૯॥।, ૩૭॥।, શબ્દમાં લખો.
(૮) ૪૯×૦।, ૫૭×૦।, ૪૩×૦।, ૭૯×૦।, ૬૭×૦। કેટલા ?
(૯) દરેક છોકરાને ૦। પેંડો આપું તો ૮૮ છોકરાને આપવાને કેટલા પેંડા જોઈએ ?
(૧૦) પાયાની ચરઆરની પલાખી બોલો.
(૧૧) પાયાની ચરચારની અને અર્ધાની બબ્બેની પલાખી બોલો.
(૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭ ૪૭ ૩૭ ૫૫, ૭૯ ૫૭ ૮૯, ૮૩ ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩ ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧ ૪૧, ૭૧, અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના કેટલા રૂપીઆ ?
(૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૭૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦। ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
(૧૪) ૬૯, ૭૩, ૭૯, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? અને પાવલીઓ કેટલી ?
(૧૫) ૯ રૂ ના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?
(૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે ?
(૧૭) કેટલીવાર ૦। રૂપીઓ લઈએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?
(૧૮) ૧૭, ૫॥, ૨૩॥, ૧૪ અને ૩॥ને પાયે ભાગીએ તો શું આવે?

(૧૯) ૨૩ માણસ વચ્ચે પા.। રૂપીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે?

(૨૦) કેટલી વખત ૦। મણુ લઇએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩, અને ૨૦ મણ થાય?

(૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય? ૦। ગજના કેટલા થાય?

(૨૨) કેટલીવાર ૦। કાગળ લઉં તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૨, આખા કાગળ થાય?

(૨૩) ૧૮ વખત ૦। રૂપીઓ લઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી?

(૨૪) ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય?

(૨૫) રોજ ૦। કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે?

મનોયત્ન ૭.

નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ

(૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? આની કેટલી? ઢબુ કેટલા? પૈસા કેટલા? અને પાઇ કેટલી?

(૨) રૂપીઓ કોની કોની બરોબર છે? શું આપવાથી રૂપીઓ મળે?

(૩) ૧૬ ઢબુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી; ૭૨ પાઇ, અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.

(૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો, રૂપાના કયા કયા સિક્કા છે?

(૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે, ત્યારે કેટલા આના હશે ?
(૬) પાવલામાંથી શું ખર્ચ્યું તો ૯ પૈસા રહે ?
(૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરૂં તો રૂપીઓ થાય ?
(૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું તો એક રૂપીઓ થાય ?
(૯) એક આનાની ૧૨ પાઇ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ? નીકલના સિક્કા ગણાવો.
(૧૦) ૯, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાઇ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?
(૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?
(૧૨) ૧, ૨, ૩ ૪, ૫, ૬. ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા ?
(૧૩) ૮ આનાની પાઇ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી ?
(૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?
(૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢબુ કેટલા ? દોઢ પાઇ કેટલી ?
(૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની ને એક પૈસાની પાઇ કેટલી ?
(૧૭) બે પૈસાની ૧ પેનશીલ મળે છે, ૧ાા રૂપીઆની કેટલી મળે ?
(૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઓછી છે, ત્યારે બેઆનીઓ હશે ?
(૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી, ઢબુની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?
(૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઓ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાઇ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે ?

(૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

(૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ? અડધા કેટલા ?

(૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઇના આના કેટલા ? અને પૈસા કેટલા ?

(૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે ? અડધા કેટલા આવે ?

(૨૫) ૭૪, ૬૭, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા ?

(૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?

(૨૭) ૧૨ શેરના ૩ આના બેસે તો ૭ શેરનું શું આપવું ?

(૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯ અને ૧૫ અડધાની પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ? રૂપીઆ કેટલા ?

(૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા ? અધેલા કેટલા ?

(૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા રૂપીઆ મળે ?

(૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે. ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા મળશે ? અને જો ૧૫૩ લેવા હોય તો શું આપવું ?

(૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન આવશે ? ને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું ?

(૩૪) બે આનાના પાંચ જમરૂખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલા આવશે ? અને જો ૨૦ જમરૂખ લેવાં હોય તો શું આપવું ?

(૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે? ૨॥ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે?
(૩૬) બેઆનીના બોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના?
(૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે? અને જો ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું?
(૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલાં?

મનોયત્ન ૮.

પરચુરણ હિસાબ.

(૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઇ તો સારી કેટલી રહી?
(૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય?
(૩) એક આનાવાળી ૧૧૩ ટિકિટ લીધી ને દસ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે?
(૪) ૨૪માં કેટલા ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય?
(૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી દસ રૂપીઆવાળી નોટો લેતા ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે?
(૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે?
(૭) બેઆનાની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી?
(૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે?
(૯) એક ટોપીનો ૦॥ રૂપીઓ પડે તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે?

(૧૦) દરેક છોકરાને ૦। શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઇશે ?

(૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?

(૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ? અચ્છેર કેટલા ?

(૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી? બે આની કેટલી ?

(૧૫) અઢી રૂપીઆવાળી ૯૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે ?

(૧૬) એક ઘડિઆળના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે પોણોસો ઘડિઆળનું બેસે ?

(૧૭) એક છત્રીના અઢી રૂપીઆ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?

(૧૮) એક ઘડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ઘડીઆળનું શું બેસે ?

(૧૯) ૪૪ રૂપીઆનું એક મણ ઘી મળે તો ૨॥ મણનું શું ?

(૨૦) એક આનામાં ૭॥ મણ ભાર લઈ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો ભાર લઇ જવાય ?

(૨૧) પૈસાવાળી ૯૬ ટિકીટ આપી, તેને બદલે ૦॥ આનાવાળી કેટલી ટિકીટ લેવી ? આનાવાળી કેટલી લેવી ?

(૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૪ રૂપીઆ રોકડા છે, ત્યારે બધું મળી કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૨૩) એક રૂપીઆના ૨॥ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨॥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે ?

(૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?

(૨૫) દરેક છોકરાંને ०, ०। રૂપીઓ આપતાં ૨॥ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?

(૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણોસો, અને દોઢસો આંકડામાં લખો.

(૨૭) ૮૯॥ અને ૭૫ શબ્દમાં લખો.

(૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?

(૨૯) એક ચોપડીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ०॥ હજાર એટલે કેટલા સો

(૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા દુ ૪૨ ?

(૩૧) ૧૯૨ કેરીમાં ૨૪ કેરી ઉમેરીએ તો કેટલી કેરી થાય ?

(૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ જાય તો કેટલા રહે ?

(૩૩) ૨૬૧ પેનો ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતા દરેકને કેટલી આવે ? સાડી સાતસો એટલે કેટલા હજાર ?

(૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?

(૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ હિસાબે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું પડયું ?

(૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

(૩૭) ૭૫ રૂપીઆ ૫૦ છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેક શું મળશે ?

(૩૮) ૪૨ ગજ લાંબું દોરડું છે, તેમાંથી ૧॥, ૧॥ ગજના કકડા કરીએ તો કેટલા થાય?

(૩૯) એક ટોપીના ૨॥ રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે?

(૪૦) ૨॥ મણ ઘીના ૮૭॥ રૂપીઆ પડે તો એક મણનું શું?

(૪૧) ૧૦૨॥ રૂપીઆમાં ૨॥ મણ ઘી આવ્યું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે?

(૪૨) એક મજુર ૨॥ મણ વજન ઉપાડે, તો ૭૨॥ મણ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઇએ?

(૪૩) કેટલા છકે ૭૨, કેટલા ચોક ૭૨, કેટલા તરી ૭૨?

(૪૪) કેટલા પોણે ૭૨? કેટલા દોઢે ૭૨? કેટલા નવાં ૭૨?

(૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે? જો ચારચાર; બબ્બે: છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય?

(૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર કરવી?

(૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી ૨॥ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે?

(૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ઘઉં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા?

(૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે?

(૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મણ ભરાય?

(૫૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?
(૫૨) ૭ાા મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?
(૫૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું
(૫૪) ૮ માણસ જમાડતાં રૂ. ૫ ખર્ચ થાય તો રૂ. ૮૦માં કેટલાં માણસ જમાડશે ?
(૫૫) ૧૨ માણસ રૂ. ૧૮ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?
(૫૬) ૭ાા કલાકમાં ૩૧ માઇલ જવાય તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?
(૫૭) રૂ. ૩૫૦નું ૧૦ મણ તો ૮ મણનું શું ?
(૫૮) ૨ આનાનું ૧ાા શેર તો રૂ. ૧નું કેટલું
(૫૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂ. જોઇએ ?
(૬૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧ા તો ૩૫ કનકવાનું શું ?
(૬૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ મેથીને બદલે ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઇ લેવી.
(૬૨) ૪ પૈસાના બોર લીધાં, ૭ પૈસા મારા ભાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?
(૬૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરૂખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યા, જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલા પૈસાના જમરૂખ લીધાં હશે ?

સમાપ્ત.